

Statenvoorstel 18/18A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 19 maart 2018

PS-vergadering :

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

Onderwerp

Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur K(O)PI

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

In de wereld van infrastructuur volgen technologische en maatschappelijke ontwikkelingen elkaar in rap tempo op. De provincie Noord-Brabant heeft de afgelopen jaren forse investeringen gedaan in haar infrastructuur met als logisch gevolg een grotere opgave om dit ook in de toekomst op een duurzame manier te blijven onderhouden.

Wij willen de kwaliteit van de provinciale infrastructuur, vooruitlopend op de omgevingsvisie, op een integrale manier en structureel borgen. Wij hebben hiertoe de Beleidsnota Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur vastgesteld. Hierin stellen we kaders voor de uitvoering van de wettelijke taak van de provincie voor het onderhoud van de provinciale infrastructuur, zoals vastgelegd in de Wegenwet. Wij stellen uw Staten nu voor Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's,) afgeleid uit de beleidsnota K(O)PI, in de begroting op te nemen.

Daarnaast stellen wij U voor om de verlichting van de provinciale infrastructuur versneld te vervangen door duurzame verlichting in de vorm van LED.

Het voorstel

1. In te stemmen met het in de begroting 2018 opnemen van de volgende voorgestelde Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's):
 - Uitvoering projecten planmatig onderhoud: aantal kilometers uitgevoerd groot onderhoud en vervanging. Streefwaarde is > 30 km per jaar (technische staat);
 - Gebruik van gerecycled materiaal (asfalt en beton) bij onderhoudswerkzaamheden (duurzaamheid). Streefwaarde > 50%
 - Aantal innovatieve initiatieven of projecten; Streefwaarde 3
2. In te stemmen met € 0,6 mln extra structurele middelen per jaar voor het uitvoeren van innovatieprojecten en het aanpakken van geluidsproblematiek

vanuit de onderhoudstaak provinciale wegen en daartoe de begroting te wijzigen, en dit te dekken uit de besparing van het voorstel "versneld vervangen verlichting provinciale infrastructuur door LED (beslispunt 3).

- 3.** In te stemmen met het voorstel "versneld vervangen verlichting provinciale infrastructuur door LED" en daarvoor:
- In te stemmen met een structurele besparing (vanaf 2020) van € 0,9 mln per jaar op energie- en onderhoudskosten en daartoe de begroting te wijzigen.
 - Een investeringskrediet van € 7,5 mln. te voteren.
 - In te stemmen met extra afschrijvingslasten van € 0,3 mln per jaar (vanaf 2020) en dit bij een volgend P&C-moment op basis van de herberekening kapitaallasten in de begroting op te nemen.
 - In te stemmen met het opnemen van de Kritische Prestatie Indicator (KPI) in de begroting 2018: Percentage LED openbare verlichting en verkeersregelinstanties. Streefwaarde 100% in 2020.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

De provincie beschikt over een groot areaal aan infrastructurale objecten. Hieronder vallen bijvoorbeeld meer dan 560 km wegen, meer dan 540 km fietspaden, 500 civieltechnische kunstwerken, maar ook bijna 50.000 bomen en 800 ha bermen. De totale vervangingswaarde wordt geschat op € 1,5 tot 2 miljard. De provincie heeft als wettelijke taak om de bereikbaarheid en veiligheid te bevorderen en adequaat onderhoud van de provinciale infrastructuur uit te voeren.

Aanleiding

Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. De speerpunten uit de dialoog over de [toekomst van mobiliteit](#) leren ons dat deze ontwikkelingen ook gevolgen hebben voor onze provinciale infrastructuur. Op het gebied van Verkeer en Vervoer zijn dit bijvoorbeeld de gevolgen van de zelfrijdende auto, de e-bike en intelligente wegwakantsystemen zoals de i-VRI. Dat vraagt om een overheid die snel, adaptief én samen met die omgeving kan inspelen op deze kansen en ontwikkelingen. Deze werkwijze is beschreven in de statenmededeling [programmering mobiliteit](#).

Het belang van deze opgave blijkt ook uit het bestuursakkoord waarin de afspraak is gemaakt om te komen met een meerjarige kwaliteitsvisie voor het onderhoud van onze provinciale infrastructuur. Wij vinden het noodzakelijk dat niet alleen vandaag maar ook in de toekomst voldoende provinciale middelen beschikbaar zijn om onze infrastructuur op peil te houden. Het gaat hierbij over wegen, fietspaden, civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en viaducten), bomen en bermen. Hiervoor hebben we een hernieuwde financiële systematiek ontwikkeld zodat we op basis van reële cijfers kunnen programmeren wat er nodig is.

Onze algemene beleidskeuzes over kwaliteit en onderhoud zijn afgeleid uit het Provinciaal Verkeers- en Vervoer Plan (PVVP).

Verder hebben we bestaande kaders op gebied van de (technische) kwaliteit, bereikbaarheid en veiligheid en hebben we ambities op gebied van zowel duurzaamheid (zoals energie, klimaatadaptatie en SROI) als op gebied van leefbaarheid (zoals geluid, lucht en milieu) in bijvoorbeeld de Energienota en het PMWP.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

Deze vijf elementen (technische staat, bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid) vormen de basis voor een Brabantse norm van onze provinciale infrastructuur. Daarboven op geven wij ruimte aan extra provinciale ambities en/of meekoppelkansen en innovatie. Een mooi eerste voorbeeld daarvan is het voorstel tot versnelde invoering van LED verlichting naar aanleiding van een toezegging tijdens de Begrotingsbehandeling op 10 november 2017 aan uw Staten.

Bevoegdheid

Provinciale Staten hebben kaderstellend beleid vastgesteld in het Provinciale Verkeers- & Vervoersplan (PVVP). Gedeputeerde Staten hebben de Beleidsnota K(O)PI vastgesteld.

In het kader van de controlerende rol van Uw Staten stellen we voor KPI's op te nemen in de begroting en deze te monitoren via de P&C-cyclus. Vanuit het budgetrecht stellen wij u voor een begrotingswijziging toe te passen voor het versneld vervangen van verlichting langs de provinciale infrastructuur door LED.

Doel

De uitgangspunten van de door ons vastgestelde beleidsnota K(O)PI zijn:

- Inzicht geven in de beheer- en onderhoudstaak van de provincie en duidelijk maken welk kwaliteitsniveau wij hanteren voor onze provinciale infrastructuur;
- Borgen van de bereikbaarheid en de veiligheid door een duurzame en planmatige instandhouding van onze infrastructuur op basis van een vastgesteld kwaliteitsniveau;
- Stimuleren van innovatie, verduurzaming en verbetering van de leefbaarheid in onze werkwijze en vergroten van de uitvoeringskracht van de regio door het faciliteren van ontwikkelingen en ambities vanuit de regio (meekoppelkansen);
- Bieden van meekoppelkansen om gezamenlijke doelstellingen van verschillende beleidsvelden te behalen.

Argumenten

1.1 Duurzame aandacht voor de kwaliteit en onderhoud van de provinciale infrastructuur is noodzakelijk; de Beleidsnota Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur vormt hiervoor het beleidskader.

We moeten sneller kunnen inspringen op kansen en ontwikkelingen in de omgeving. Dit vraagt intensief samenspel met de omgeving via de regionale

ontwikkelagenda mobiliteit (ROA-M), maar het begint bij een adequate borging van de basis op orde. Over deze werkwijze zijn uw Staten geïnformeerd via de statenmededeling [programmering mobiliteit](#). Onderstaande figuur geeft de indeling van deze vernieuwde werkwijze weer:

Datum
6 maart 2018
Documentnummer
GS: 4325547
PS: 4329673

regie - regionale ontwikkelagenda mobiliteit (ROA-M)	regionale mobiliteitsagenda (ind. RUP)	onderzoeks- en ontwikkelprogramma's	Zuid-Oost	West	Hart van Brabant	Noord-Oost
	Brabantbrede strategische agenda		majeure programma's en projecten (SIF)			
regie & uitvoering - basis op orde			beheer en onderhoud provinciale wegen (Kwaliteitsnota Onderhoud Provinciale Infrastructuur)	uitvoering ov concessies (OV-visie)		
		dagelijks beheer en onderhoud	vervangingsinvesteringen			

De Beleidsnota Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur gaat vooral over de concretisering van het blokje beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur. Blijvende aandacht voor de instandhouding van de huidige infrastructuur zorgt ervoor dat onze wegen, viaducten en bruggen er blijvend goed bij liggen en in de toekomst niet tot problemen leiden.

1.2 Technische staat, bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid vormen de basis voor de Brabantse norm.

De intrede van de omgevingsvisie heeft invloed op de manier waarop wij het werk organiseren: nog meer in samenhang met de omgeving én integraal met andere beleidsvelden. Vanuit deze integrale benadering komen normen voor een duurzame inpassing van infrastructuur (zoals wegen, fietspaden en bermen) maar worden ook eisen gesteld aan duurzaam materiaalgebruik en het faciliteren van bijvoorbeeld maatregelen gericht op klimaatadaptatie of energietransitie. Wij hebben ervoor gekozen om deze normen te laten gelden voor de kwaliteit van de provinciale infrastructuur; de Brabantse norm.

1.3 Extra kwaliteit door slim te programmeren en verbinden vormen de Plus.

Extra ambities, al dan niet vanuit de regio, kunnen op een slimme manier gecombineerd worden met de uitvoering van infrastructurele projecten. Door slimme programmering en zorgvuldige afstemming (= werk-met-werk te maken) kan meerwaarde worden bereikt op 3 manieren:

1. Hogere ambities vanuit beleidsprogramma's:
2. Versneld uitvoeren van ambities vanuit beleidsprogramma's:
3. Hogere ambities en/of versnelde uitvoering van ambities vanuit de regio:

1.4 Het inzetten op innovatie biedt kansen en zet de norm van de toekomst.

Wij stimuleren innovatie door de markt ruimte te bieden om nieuwe materialen, innovaties en samenwerkingsvormen uit te proberen zodat deze bij bewezen meerwaarde deel uit gaan maken van de norm. Hierdoor zorgen we ervoor dat de normen steeds up-to-date zijn én blijven.

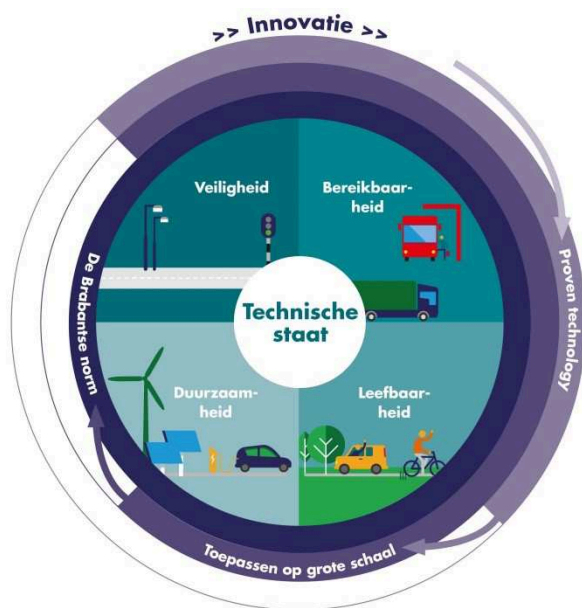
Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

Figuur: ambities up-to-date door innovatie

1.5 Samenhang K(O)PI met Actieplan Geluid

Wij zijn in het kader van de EU-richtlijn omgevingslawaai verplicht elke 5 jaar een actieplan geluid te maken. In dit actieplan geven wij aan hoe wij met het geluid afkomstig van provinciale wegen willen omgaan. Verplicht onderdeel van het actieplan is het vaststellen van een plandrempel.

Langdurige blootstelling aan hoge geluidsniveaus kan ernstige gevolgen voor gezondheid en welzijn van burgers hebben. Op basis van uitgevoerd onderzoek blijkt dat langs een aantal provinciale wegen geluidbelastingen op woningen optreden van meer dan 65 dB of zelfs 70 dB. Hierdoor is een groot aantal bewoners (ernstig) gehinderd door geluid.

In het door ons recent vastgestelde plandrempel geluid en bijbehorende werkwijze zijn verschillende typen maatregelen beschreven om geluidsoverlast terug te dringen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bronmaatregelen (stille wegdekken), bermmaatregelen (geluidsschermen of geluidswallen) en gevelmaatregelen. De plandrempel geluid is vastgesteld op 65 dB.

Onze beleidslijn is dat we vanuit onze wegbeheerdersrol bij het uitvoeren van onderhoud aan onze infrastructuur de verantwoordelijk pakken om vanuit de vastgestelde plandrempel 65 dB maatregelen te treffen om de geluidsoverlast voor aanwonenden terug te dringen. Deze maatregelen zijn gericht op weg, berm en woningen en zijn een verbreding van de huidige werkwijze. Dit houdt in dat we vanaf nu ook, indien noodzakelijk, gevelmaatregelen treffen aan de woningen langs onze wegen. Voor gevelmaatregelen stellen wij een subsidieregeling in. We benaderen actief de bewoners op het moment dat we onderhoudswerkzaamheden uitvoeren. Bij aanleg en reconstructie is dit een wettelijke verplichting en hanteren we dezelfde werkwijze.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

Het treffen van bronmaatregelen in de vorm van het aanbrengen van geluid reducerend asfalt en het treffen van bermmaatregelen (bijv. het plaatsen van geluidsschermen) is opgenomen in de normkosten, zoals beschreven in K(O)PI, en vraagt geen extra investering. De exploitatie vraagt op korte termijn wel € 600.000,- extra middelen.

1.6 We monitoren de uitvoering van de ambities op basis van heldere afspraken vastgelegd in KPI's.

We willen afrekenbaar zijn. De uitvoering van de Beleidsnota Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur monitoren we via de Planning & Control cyclus. Daartoe stellen wij voor met de genoemde KPI's te starten en deze op te nemen in de begroting.

2.1 Verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst.

Via afspraken in de ROA-M blijven we via aanleg en reconstructies werken aan de verbetering van het provinciale wegennet. Op dit moment wordt het onderhoud van de provinciale infrastructuur effectief en efficiënt uitgevoerd en ligt het areaal er gemiddeld goed bij. De komende jaren zal het aandeel onderhoud en vervanging ten opzichte van reconstructie en aanleg toenemen. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de toename van omvang van het areaal (bijv. meer civiele kunstwerken), het ouder worden van het areaal en daardoor meer onderhoudsbehoeften.

Wij baseren op basis van landelijke normkosten dat voor een duurzame instandhouding van onze provinciale infrastructuur op termijn mogelijk € 8 mln. structureel extra nodig is.

Voor het uitvoeren van de jaarlijkse innovatieprojecten en het treffen van maatregelen op het gebied van geluidsreductie is direct € 0,6 mln. extra nodig in de onderhoudsbegroting. Wij passen stillere vormen van asfalt toe die meer onderhoud vragen. Daarnaast zullen we op basis van het vast te stellen actieplan geluid ook woningsaneringen uitvoeren.

3.1 We werken aan het versneld uitvoeren van ambities op het gebied van duurzaamheid door een vervroegde vervanging van de openbare verlichting op de provinciale wegen door duurzame verlichting.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

Bij de begrotingsbehandeling 2018 is door de gedeputeerde Mobiliteit aan uw Staten de toezegging gedaan met een voorstel te komen voor het versneld vervangen van de openbare verlichting van de provinciale infrastructuur door duurzame verlichting. Op dit moment staan er ca. 8.400 verlichtingsarmaturen langs onze provinciale wegen. Hiervan zijn er de afgelopen twee jaar al 1.200 omgebouwd naar duurzame verlichting in de vorm van LED.

De benodigde investering om de resterende 7.200 armaturen versneld te vervangen door LED armaturen bedraagt € 7,5 mln. De versnelde ombouw levert een energiebesparing van ruim 60% op t.o.v. het huidige energieverbruik, jaarlijks € 300.000 en een CO₂-reductie van 1.160.000 kg/jaar. Daarnaast nemen de onderhoudskosten met € 600.000,- af, omdat LED-armaturen gedurende de levensduur nagenoeg geen onderhoud vergen.

De terugverdientijd van de investering is daarmee ruim 8 jaar, terwijl de verwachte levensduur van LED-verlichting op 25 jaar wordt geschat. Daarom stellen wij uw Staten voor deze versnelling toe te passen.

Kanttekeningen

1.1 Met de beleidsnota lopen we vooruit op de omgevingsvisie.

De basis voor het beleid ligt nu vast in het PVVP. De Staten zijn geïnformeerd over de evaluatie van het PVVP, welke is beperkt tot rollen en verantwoordelijkheden in het kader van de omgevingsvisie.

1.2 Een KPI behorende bij de Brabantse norm is nog niet uitgewerkt.

K(O)PI is het startpunt voor de ontwikkeling van de Brabantse norm. Bij deze integrale norm hoort een nog op te stellen integrale KPI. Onderdeel van deze KPI zijn de technische staat, bereikbaarheid en veiligheid, aangevuld met te behalen prestaties op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid zoals, energiebesparing, het toepassen van hergebruikt materiaal, het terugdringen van het aantal geluidgehinderden en het bevorderen van biodiversiteit.

De norm zal daarom de komende periode verder worden gevormd en zal in de begroting 2019 voor het eerst worden opgenomen en in een nog vast te stellen KPI worden uitgedrukt.

1.3 De landelijke normkosten zijn nog niet toegespitst op Brabantse situatie.

De berekening van de benodigde middelen is gebaseerd op landelijke kengetallen en normkosten. De komende tijd zullen we ervaring op doen en deze nader specificeren naar de Brabantse situatie. Bovendien is het mogelijk dat innovatie en duurzaamheid op termijn besparingen opleveren.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673

1.4 De extra middelen zijn niet direct nodig.

De huidige middelen op de begroting zijn op korte termijn toereikend om het noodzakelijk onderhoud van het provinciale wegennet te kunnen uitvoeren conform de Brabantse norm. De termijn waarop mogelijk extra middelen benodigd zijn wordt geschat op 6 tot 8 jaar. De komende jaren zullen we benutten om op basis van het specificeren van de berekeningen inzichtelijk te krijgen hoe de werkelijk benodigde middelen zich zullen ontwikkelen en zo 'trapsgewijze' toegroeien naar de benodigde middelen.

Financiën

Binnen de vigerende beleidskaders van o.a. het PVVP hebben Gedeputeerde Staten de beleidsnota K(O)PI vastgesteld. Voor de uitvoering hiervan is per direct structureel € 0,6 mln extra nodig. Naast € 0,2 mln voor het zelf kunnen uitvoeren van een jaarlijks aantal innovatieprojecten is € 0,4 mln nodig voor de maatregelen in het kader van geluidsreducerende gevelmaatregelen. De aanleg van stillere asfaltsoorten (realisatie binnen het bestaande investeringskrediet) leidt tot extra maatregelen in het dagelijks onderhoud. Daarnaast vraagt het uitvoeren van geluidsreducerende maatregelen aan woninggevels gekoppeld aan infrastructurele onderhoudsprojecten om additionele middelen.

Voorgesteld wordt om de extra maatregelen budgetneutraal te dekken door een netto-besparing te realiseren met het versneld vervangen van de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties door LED. De besparingen op energie- en onderhoudskosten lopen van met ingang van 2018 op naar € 0,9 mln structureel in 2020. De benodigde investering van € 7,5 mln leidt tot een structurele afschrijvingslast in de begroting van € 0,15 mln in 2019 en € 0,3 mln structureel vanaf 2020.

Europese en Internationale Zaken

nvt

Planning

We zullen vierjaarlijks aan eind van de bestuursperiode, te beginnen in het voorjaar van 2022, komen we met een doorrekening van de financiële consequenties van de Beleidsnota K(O)PI die dan in de meerjaren begroting verwerkt kunnen worden. Daarbij wordt een harde reservering van financiële middelen voor de jaren 2023-2026 gemaakt en indicatieve raming voor de jaren 2028-2030 daarna gedaan.

Als tussenstap rapporteren wij in de Perspectiefnota 2020 over de actuele staat en ontwikkeling van het areaal. Op basis van de inzichten op dat moment herijken we de normkostenberekening en melde we of ophoging van het budget voor vervanging of onderhoud al dan niet noodzakelijk is.

Bijlagen

1. Nota Kwaliteit (Onderhoud) Provinciale Infrastructuur K(O)PI
2. Begrotingswijziging bij Statenvoorstel 18/18A

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer H.W.J. Swaans, (073) 681 23 21,
hswaans@brabant.nl, programma Verkeer & Vervoer.

Opdrachtnemer: de heer J.L.B. Maurix, (073) 680 84 56,
jmaurix@brabant.nl, programma Verkeer & Vervoer / Infrastructuur.

Datum

6 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325547

PS: 4329673